

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **J. P.,** proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované ve věci poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 2. 2002 č. xx **se zruš uje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 26. 2. 2002 byla žalobci na základě jeho žádosti poskytnuta jednorázová peněžní částka podle zákona č. 261/2001 Sb. z důvodu jeho věznění v době od 17. 12. 1975 do 19. 7. 1976 a od 3. 8. 1977 do 2. 2. 1980 ve výši 145 000,- Kč, neboť v tomto rozsahu žalobce své věznění prokázal.

V odvolání podaném v zákonné lhůtě u Vrchního soudu v Olomouci žalobce žádal o přehodnocení napadeného rozhodnutí. Žalovaná mu nezapočítala dobu věznění (vazby), ze které byl nakonec pro nedostatek důvodů propuštěn. Jedná se o období od 13. 9. do 5. 10. 1973 a od 26. 3. do 28. 9. 1974. Dále nebyla započítána doba strávená ve věznici v Polsku, kde byl zadržen 23. 2. 1975 a do Československa byl předán až 17. 12. 1975. Rozdíl v započtu měsíců kvůli kterému žádá o přehodnocení činí celkem 17 měsíců.

Žalovaná ve vyjádření s odkazem na § 2 odst. 1 a § 5 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb. uvedla, že žalobcovo věznění v době 13. 9. do 5. 10. 1973 a od 26. 3. do 28. 9. 1974 nebylo

rehabilitováno a nemohlo se ani jednat o vazbu ve věcech rehabilitovaných, neboť jednání, za která byl žalobce odsouzen a později rehabilitován, spadají do r. 1975 a 1977. Žalobci proto přísluší pouze částka, která mu byla napadeným rozhodnutím přiznána.

V důsledku toho, že Vrchní soud v Olomouci, který byl věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí ve věci, tak do 31. 12. 2002 neučinil, byla věc tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu v souladu s § 132 věta druhá zákona č 150/2003 Sb. (dále jen „s. ř. s.“) podle něhož, nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (tj. 1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle § 129 odst. 2 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s přezkoumal napadené rozhodnutí žalované včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo a po doplnění dokazování dospěl k závěru, že žaloba je zčásti důvodná.

Nejvyšší správní soud v přezkumném řízení doplnil dokazování následujícími listinnými důkazy. Usnesením Krajské prokuratury v Praze ze dne 14. 9. 1973 sp. zn. 1 Kv 350/73, jímž bylo v trestní věci pro trestný čin pokusu opuštění republiky rozhodnuto o vzetí žalobce do vazby, jejíž počátek byl stanoven dnem jeho zadržení, tj. 13. 9. 1973. Přípisem Krajského prokurátora v Ostravě ze dne 12. 11. 1973 sp. zn. 1 Kv 99/73, kterým bylo Generální prokuratuře ČSR mimo jiné sděleno, že žalobce byl propuštěn z vazby dne 5. 10. 1973. Usnesením Ministerstva vnitra, odboru vyšetřování StB v Ostravě ze dne 14. 9. 1973 sp. zn. VS-ČVS-102/1973, kterým bylo trestní stíhání žalobce pro trestný čin opuštění republiky zastaveno. Rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 26. 9. 1974 č. j. 2 T 26/74 - 110 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 11. 1976 č. j. 1 To 367/76 - 153, jímž bylo zastaveno trestní stíhání žalobce pro skutek přejít nelegálně hranice do Rakouska v prostoru obce P., kde byl dne 26. 3. 1974 zadržen. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 7. 1976 č. j. 1 To 358/76-142, kterým byl žalobce propuštěn z vazby s odůvodněním, že důvody vazby pominuly, obzvláště když přichází v úvahu započtení do trestu doba strávená ve vazbě, resp. vykonaný trest, v Polské lidové republice v době od 23. 2. do 17. 12. 1975. Usnesením Okresního soudu v Ostravě ze dne 6. 9. 1976 č. j. 2 T 7/76 - 158, jímž byla žalobci započtena do trestu odnětí svobody v trvání 16 měsíců doba strávená ve vazbě i výkonu trestu v Polské lidové republice od 23. 2. do 17. 12. 1975.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu (dále jen „politický vězeň“). Podle § 5 odst. 2 citovaného zákona činí výše jednorázové peněžní částky pro politického vězně při věznění delším než 1 rok 120 000,- Kč. Za každý další měsíc věznění se výše jednorázové peněžní částky zvyšuje o 1 000,- Kč.

Jak vyplývá ze skutkových zjištění týkajících se období od 13. 9. do 5. 10. 1973 a od 26. 3. do 28. 9. 1974, ze kterých vycházela i žalovaná, žalobce sice byl v uvedených obdobích ve vazbě v souvislosti s trestními řízeními, která proti němu byla vedena, ale ani v jednom z těchto případů nebyl odsouzen k trestu odnětí svobody a tedy ani následně rehabilitován. Proto nejsou ve smyslu výše citovaných ustanovení splněny zákonné podmínky pro přiznání jednorázové peněžní částky.

Skutková zjištění týkající se doby od 17. 12. 1975 do 19. 7. 1976, z nichž žalovaná vycházela, však nebyla úplná a žalobce správně poukazoval na to, že mu nebyla zohledněna doba bezprostředně předcházejícího věznění od 23. 2. 1975. Listinnými důkazy bylo prokázáno, že žalobce byl dne 23. 2. 1975 zadržen polskými státními orgány a teprve dne 18. 12. 1975 bylo usnesením Krajské správy SNB, odboru vyšetřování StB v Ostravě zahájeno trestní stíhání československými orgány činnými v trestním řízení, které skončilo vydáním rozsudku Okresním soudem v Ostravě ze dne 31. 5. 1976 č. j. 2 T 7/76 - 129 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 8. 1976 č. j. 1 To 358/76 - 150, jímž byl žalobce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 16 měsíců, do něhož byla započítána také doba strávená ve vazbě i výkonu trestu v Polské lidové republice od 23. 2. do 17. 12. 1975. Proto má žalobce nárok na jednorázové peněžní odškodnění nejen za dobu 37 měsíců, ale i za výše uvedenou dobu, kdy byl vězněn v Polské lidové republice, když mu byla započtena do trestu odnětí svobody, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 1976 č. j. 2 T 7/76 - 129 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 8. 1976 č. j. 1 To 358/76 - 150, jenž si odpykal, a následně byla usnesením Okresního soudu v Ostravě ze dne 13. 2. 1991 sp. zn. 8 Rt 59/91 tato rozhodnutí podle zákona č. 119/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů zrušena.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a současně podle odst. 4 citovaného ustanovení vyslovil, že věc vrací žalované k dalšímu řízení.

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce měl částečný úspěch, ale práva na náhradu nákladů se vzdal a částečně úspěšné žalované s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu